

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

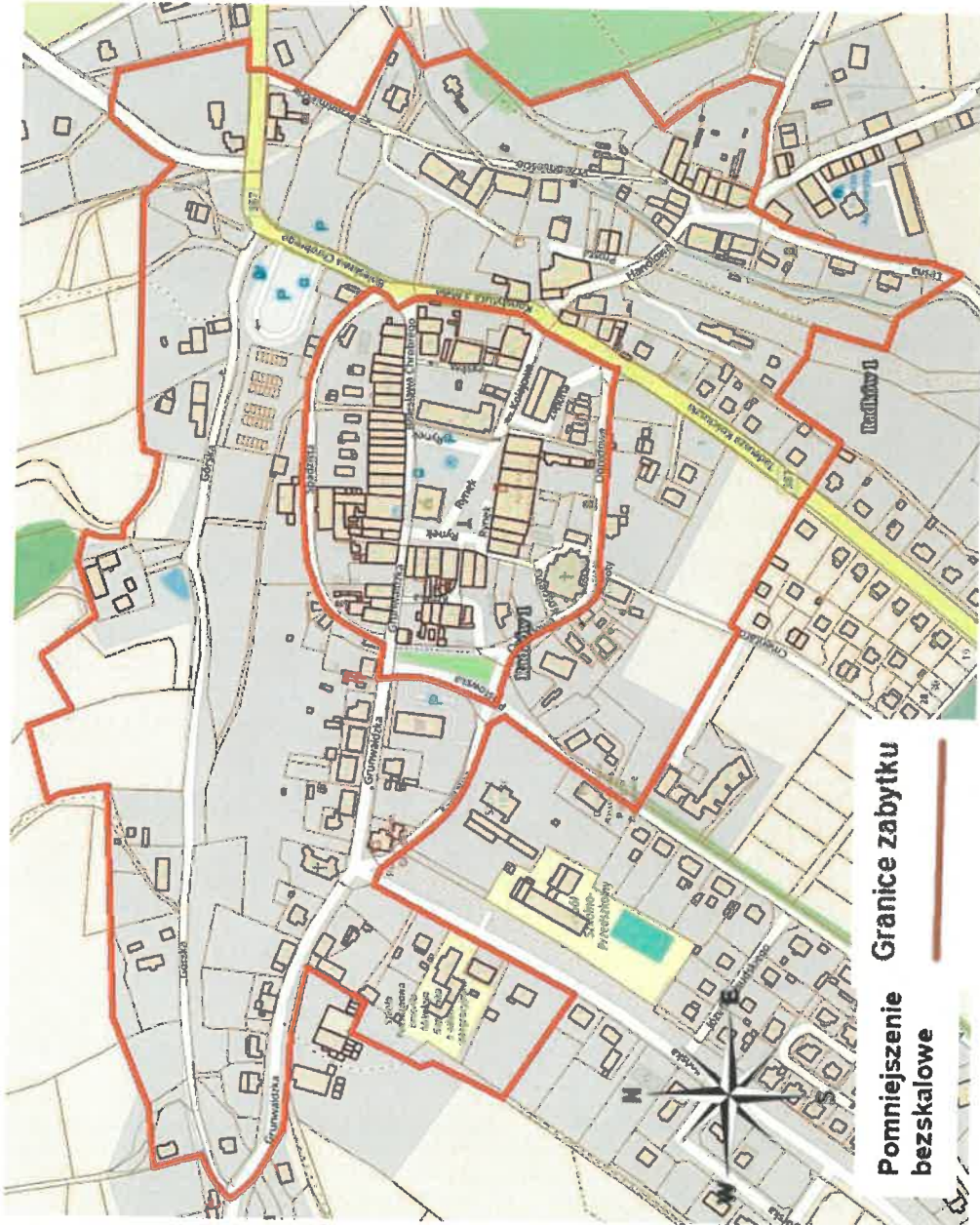
1. Nazwa

**HISTORYCZNY UKŁAD URBANISTYCZNY PRZEDMIEŚC
KŁODZKIEGO I WROCŁAWSKIEGO ORAZ CZĘŚĆ OBECNEGO
MIASTA POZA MURAMI MIEJSKIMI**

2. Czas powstania

XIV, XIX w.

9. Materiały graficzne

3. Miejscowość

RADKÓW

4. Adres (ulica, nr posesyj)

5. Przynależność administracyjna

województwo: **DOLNOŚLĄSKIE**

powiat: **KŁODZKI**

gmina: **RADKÓW**

6. Współrzędne geograficzne

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNA

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: Vnsilburc (1322 r.), Wunschilburg (1349, 1467 r.), Wünschelburk/Wünschelburg (1460, 1789–1945 r.), Hradek, Gródek Śląski (po 1945 r.), Radków (po 1946 r.), Vorstadt (do 1945 r.), Przedmieście (po 1945 r.)

HISTORIA: Według historyków niemieckich, Radków powstać miał już poł. XIII w. Lokacja miasta nastąpić miała w latach 1253–1278 (według historiografii niemieckiej) lub w latach 1310–1322 (według historiografii polskiej). W 1290 r. wzmiankuje się istnienie kościoła św. Bartomeja. Radków wzniankowany jest jako miasto dopiero zaś w 1322 r., zaś jego burmistrz w 1371 r. Na przełomie XIV i XV w. wzniesione zostały obwarowania miejskie, wyznaczające historyczny układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków. W 1425 r. miasto zostało zdobyte przez wojska Husyckie, zaś w 1469 r. Radków został zniszczony w czasie wojen Jerzego z Podiebradów z Maciejem Korwinem. W 1598 r. Istniał szpital na Przedmieściu Wrocławskim. W czasie trwania wojny 30-letniej Radków był kilkakrotnie plądrowany i niszczony. W 1738 r. spłonęło Przedmieście Wrocławskie. W XVIII w. miasto otrzymało status niezależnego garnizonu. Wiek XIX w. przyniósł miastu początek powolnego rozwoju przemysłowego. W 1842 r. wielki pożar zniszczył większą część Radowa. W XIX w. nieznacznie zmienił się układ przedmieść miejskich. Rozwój przestrzenny części miasta poza murami miejskimi przypada na I poł. XX w. Współcześnie zabudowa dawnych Przedmieść Kłodzkiego i Wrocławskiego różni się wyraźnie od zabudowy typowo miejskiej, tworząc układ charakterystyczny dla zabudowy wiejskiej.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura – załącznik do karty ewidencyjnej nr _____

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

sierpień 2022 r.
Kamil Pawłowski

Kamil Pawłowski

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 1

1. Miejscowość	RADKÓW	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres HISTORYCZNY UKŁAD URBANISTYCZNY PRZEDMIEŚĆ KŁODZKIEGO I WROCŁAWSKIEGO ORAZ CZĘŚĆ OBECNEGO MIASTA POZA MURAMI MIEJSKIMI	6. Zawartość załącznika ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE: ŹRÓDŁA I LITERATURA
2. Gmina	RADKÓW		
3. Powiat	KŁODZKI		
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE		

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- przekształcenia istniejącego układu urbanistycznego dawnych przedmieść, wynikające z intensywnego rozwoju infrastruktury zabudowy usługowej i mieszkaniowej;
- modernizacja istniejącej, historycznej zabudowy z wykorzystaniem materiałów i rozwiązań ahistorycznych;
- lokowanie nowych obiektów użyteczności publicznej o cechach ahistorycznych;
- modernizacja dróg i ciągów pieszych z wykorzystaniem materiałów ahistorycznych;

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- zachowanie charakterystycznych cech układu urbanistycznego dawnych przedmieść tj. wysokości nowej zabudowy, jej formy, bryły, kształtu elewacji;
- zachowanie i konserwacja elementów historycznych tj. nawierzchnie historyczne, elementy infrastruktury historycznej;
- modernizacja istniejącej zabudowy mieszkalnej i usługowej z poszanowaniem substancji zabytkowej, bryły i formy;
- eliminacja elementów ahistorycznych, powstałych po 1945 r. niewpisujących się w historyczny układ urbanistyczny;
- zachowanie historycznych ciągów komunikacyjnych;
- zachowanie historycznej zieleni wiejskiej oraz elementów małej architektury sakralnej;
- zachowanie wież kościoła św. Doroty i ratusza miejskiego jako dominant w historycznym krajobrazie architektonicznym Radkowa.

ŹRÓDŁA I LITERATURA

Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu, Delegatura w Wałbrzychu

Rybka-Ceglecka, *Studium śródowniska kulturowego gminy Radków, powiat kłodzki, woj. dolnośląskie*, Tom II, Wrocław 1999.
Wilczyńska-Koper W., *Studium historyczno-urbanistyczne miasta Radkowa, woj. Wałbrzych, Wrocław 1984.*

Kögler J., *Die Chroniken der Grafschaft Glatz*, Bd. 1, *Die Stadt- und Pfarrechroniken von Lewin, Mittelwalde, Wünschelburg, Neurode, Wilhelmsthal*, 1892.
Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1830.
Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.
Słownik geografii turystycznej Sudetów, T. 13, *Góry Stołowe, Warszawa 1996.*
Zimmermann F.A., *Beiträge zur Beschreibung von Schlesien*, Bd. 9, Brieg 1789.

Kartografia

F.C. Werde, *Kreisgkarte...*, z poł. XVIII.
Mapa Hrabstwa Kłodzkiego z lat 1747–1752.
Topographische Karte 1:25 000; Wünschelburg, 3188, 1913 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

sierpień 2022 r.

Kamil Pawłowski

